

ning til det foreliggende Lovforslag; men der er dog et enkelt Punkt, jeg kunde ønske ændret, og det er angaaende Erstatningen. Jeg er fuldt ud enig i, at vedkommende Lodsejer, der skal afgive Materialer til Kommunens Biveje, skal have Erstatning; og jeg kan ogsaa i det hele taget fuldt ud være enig i de Udtalelser, som ere faldne om Ejendomsretten fra det ærede Medlem for Præstø Amts 2den Valgkreds (A. Jensen) og fra det ærede Medlem for Odense Amts 5te Valgkreds (Lohmann) angaaende Grundlovens § 82, men jeg vilde finde det rigtigst, at Erstatningen for Vejmateriale til Kommunens Biveje i alt Fald for en Del blev paalagt Amtskommunen, i Stedet for som efter det foreliggende Lovforslag Sognekommunen, og jeg skal tillade mig at begrunde hvorfor. Efter det foreliggende Lovforslag vilde de deraf flydende Udgifter blive meget forskellige for de forskellige Kommuner, og det vil for enkelte Kommuner ikke blive uvæsentlige Udgiftsposter, medens det for andre Kommuner vil blive af mindre væsentlig Betydning. Saaledes vil Vejmaterialeets Værdi være afhængig af den større eller mindre Mængde Materiale, der findes i vedkommende Kommune, og det er ligeledes klart, at Vejmateriale maa have meget større Værdi, naar det findes i en Kommune, der ligger umiddelbart ind til en Købstad. Saa er der en Ting til, som jeg ikke synes, at jeg kan undlade at paatale, og det er, at de Kommuner, der have en eller flere Amtsveje, som føre gennem Kommunen, forholdsvis ikke vilde blive tilstrækkelig ramte efter det foreliggende Forslag. Disse Kommuner ere efter min Formening meget begunstigede med Hensyn til deres Vejudgifter, thi det er faktisk mange Steder, at Jærnbannerne i lange Strækninger gaa langs med Vejene, saa at Vejene ikke have den Færdsel, som der er paa andre Kommuners Biveje, og Kommunerne vilde derfor slippe forholdsvis temmelig let, hvis Vejafgifterne skulde udredes af den paagældende Kommunes Kasse. Hvis det derimod blev paalagt Amtskassen at udrede i alt Fald en Del af de paagældende Byrder, vilde Udgiften blive mere rimelig fordelt paa de enkelte Kommuner i vedkommende Amtsraadskreds. Men i det hele vil jeg give Lovforslaget min Tilslutning; jeg tror, at det er et Retfærdighedskrav, som Enkeltmand kan stille ved Hævdelsen af sin Ejendomsret. Naar jeg har gjort disse Bemærkninger, er det selvfølgelig under den Forudsætning, at der bliver nedsat et Udvalg, og dette eventuelle Udvalg vil jeg

bede om at tage disse Bemærkninger med i Betragtning. Dermed skal jeg anbefale Lovforslaget.

Nielsen-Grøn: Da det ærede Medlem for Præstø Amts 1ste Valgkreds (Svend Høgsbro) havde haft Ordet, mente jeg, at jeg kunde frafalde det, idet jeg gik ud fra, at han omtrent havde sagt, hvad der kunde siges og en Del mere, end jeg, der ikke er Jurist, kunde sige. Men efter at de sidste Talere have haft Ordet, kan jeg ikke andet end udtale min Tak til det ærede Medlem, fordi han saa klart har fremsat de beretigede Anker, som Kommunerne ville kunne gøre. Jeg forundres over, at de Herrer Repræsentanter for de forskellige Landkredse ere saa ivrige efter at komme ind paa, at man skal betale saa uhyre Summer, som det efter min Formening vilde blive for mange Kommuner, for at faa det nødvendige Materiale til Vejene. Jeg har haft Lejlighed til baade i Bjerre og Hatting Herreder og Hads Herred at se, at det har været meget vanskeligt at faa Materiale til Vejene, og skal man nu til at betale det i dyre Domme, idet der, som det ærede Medlem for Præstø Amts 2den Valgkreds (A. Jensen) holder paa, skal gives Erstatning i fuldeste Maal, ja saa tror jeg rigtig nok, at det bliver temmelig farligt for mange Kommuner. Det vil blive saaledes, at de ikke let vilde kunne udrede de store Summer, som der vil fordres. Jeg troede, at man var kommen mere og mere ind paa, at man ikke hertil skulde lægge større Byrder paa Kommunerne, end man var nødt til; Skatterne ere virkelig blevne haarde nok, Kommuneskatterne ere store, og hvis dette Lovforslag vedtages, vil det blive meget værre. Jeg kender særlig Forholdene i den Kommune, hvor jeg selv bor, og naar jeg fremstiller, hvorledes det forholder sig der, ville adskillige andre ærede Medlemmer sikkert kunne fremføre lignende Eksempler. Vi have nede ved Stranden udmærkede Ralder eller Shingles, som man nu siger, noget, som har temmelig betydelig Værdi. Man har altid ment, at naar der skulde gives Erstatning, var det for Overfladen, det var den Skade, man gjorde mod Jorden, hvor man kørte, eller hvor Sæd kunde staa. Men i den nævnte Plan har der nu ikke kunnet gro noget Korn af Betydning, man kan godt sige i de sidste Hundrede Aar. Den Gang Banen til Juelsminde blev anlagt, blev der taget 15 Tdr. Land dertil, og Ekspropriationskommissionen ansatte da en Td. Land til 50 Kr. — jeg havde den Ære at være